

Åter en förmaning till de kristna om trons bevisning i levernet

En av de lärarikaste och märkvärdigaste texter i bibeln, rörande trons bevisning i levernet, är den, som läses i Petrus 2 brev 1 kap., vilken vi nu vilja med Guds bistånd betrakta. Så snart den vanliga apostoliska hälsningen är uttalad (v. 1-2), börjar själva texten med följande ord:

Eftersom hans gudomliga makt har skänkt oss allt, som hör till liv och gudaktighet, genom hans kunskap, som har kallat oss genom sin härlighet och dygd; varigenom de dyra och stora löftena äro oss givna, på det att I genom dem skullen bliva delaktiga av Guds natur, undkomna det i världen genom lusta rådande fördärvet; så använden ock I därför all flit att i eder tro ådagalägga dygd, i dygden förståndighet, i förståndigheten återhållsamhet, i återhållsamheten tålmod, i tålmodet gudaktighet, i gudaktigheten brödrakärlek, i brödrakärleken allmännelig kärlek. Ty om dessa stycken finnas och i rikt mått äro hos eder, så låta de eder icke vara overksammas eller utan frukt med avseende på vår Herre Jesu Kristi kunskap.

Innan vi anföra mer av denna text, vilja vi först betrakta detta. Gud förläne oss sin Ande och öppne oss ögonen. Märk, huru aposteln förmanar! Innan han uttalar själva förmaningen (v. 5-7), så lägger han först en förträfflig grundval för densamma, varigenom han på en gång fråntager de olydiga all ursäkt och giver de villiga barnen en stor uppmuntran. Det första, som härtill hör, är, att han säger, att »Gud redan har skänkt oss allt, som hör till liv och gudaktighet» - därför skola vi ock vinnlägga oss därom, vill han säga. Med »liv» menas det invärtes andliga livet, och med »gudaktighet» detta nya livs framträdande i ett gudligt leverne.

Och nu säger aposteln, att allt, som behövdes härtill, har blivit oss av Gud skänkt av hans gudomliga makt. Märk här, inför Guds ansikte, vad du har att ansvara för, du som beständigt hör Guds ord och vet din Herres vilja, men aldrig gör därefter, förebärande din svaghet! Du vet, att vi blivit »dyrt återlösta från vårt fåfängliga, fäderneärvda leverne, icke med silver eller guld, utan med Kristi dyra blod» (1 Petr. 1), och att vi därför icke mer skola leva för oss själva, utan för honom, som för oss har dött och uppstått; att vi skola »vara hans egna» och, helt med honom förenade, stå med honom och följa med honom genom världen; men du vill dock alltid tjäna två herrar, vara både Guds och världens vän, förlika Kristus och Belial (2 Kor. 6); eller du tillhör de trognas hop och vill sist ingå i himmelen men gömmer hos dig några skötesynder, som du icke vill övergiva, förebärande, att du har ingen kraft därtill.

Här säger aposteln, att Herren har av sin gudomliga makt skänkt oss »allt, som hör till liv och gudaktighet». Du behöver då icke för din svaghets skull förbliva en världens och syndens slav; det finnes en kraft, som kan förlösa dig. Så vittnar här aposteln; så vittna tusende sinom tusende redan saliga andar i himmelen; så vittna tusende och åter tusende benådade själar på jorden, nämligen med hela sitt väsen, som bevisar, att en gudomlig kraft verkat hos dem både liv och gudaktighet.

Eller har du icke sett med dina ögon, huru Herrens Ande gör under på jorden, gör de döda levande, de bundna fria, de dövstumma talande, ja, gör de djupast sjunkna syndaslavar till de mest gudfruktiga, levande, heliga och saliga Guds barn? Se vi icke för ögonen detta, huru genom en gudomlig kraft, medelst ordet, syndare bliva väckta, upplysta, renade, helgade och bevarade till evinnerligt liv, mitt i de allra svåraste yttre förhållanden? Då detta stora bevis av en gudomlig kraft på jorden står för allas ögon, så är du utan ursäkt, du som med all kunskap och Guds ords hörande ändå alltid förbliver en slav under världen och ditt gamla köttsliga väsen.

Men ack! det finnes ock själar, som tagit saken mycket allvarligare, än de nu beskrivna - själar, som aldrig skulle vilja taga någon synd med sig på vägen, utan kämpa och bedja mot synden så, att stenarna kunna röras, men komma dock icke till liv och gudaktighet, utan ligga alltid under en andlig död och vanmakt. Ja, det är ju en stor gemensam klagan hos allt vad människa heter, så snart lagen drabbar på det, som är invärtes, att man har ingen kraft, det är alltid fråga om kraft. Somliga säga, att de hava vilja, men icke förmåga; andra åter, att de hava varken vilja eller kraft. Huru skall allt detta förstås? Här säger aposteln, att Gud av sin makt givit oss allt, som hör till liv och gudaktighet; detsamma vittnar ock en tusenfaldig härlig erfarenhet; och likväl klagar en skara uppriktiga själar, att de för sin del sakna kraft. Vari består då felet? Här skola många svara: »Felet är, att

du ändå icke nog bedit; du har icke nog vakat och kämpat; du är icke nog allvarlig och uppriktig» o. s. v. Och detta vill säga, att det är genom ditt allvarliga bedjande, vakande och kämpande, du skall få vad som hör till liv och gudaktighet. Men så förnuftigt detta än låter, låt icke bedraga dig, tro det icke, utan tro du hellre aposteln; låtom oss se, huru han säger i vårt språk om vägen och medlet, varigenom vi erhålla det, som hör till liv och gudaktighet.

Han säger: »Genom hans kunskap, som har kallat oss genom sin härlighet och dygd.» Hör! »genom hans kunskap», - »genom hans kunskap», säger aposteln. Och han har ett sådant nit om den sanningens inpräglande, att fastän detta är blott tredje versen i brevet, har han dock redan tvenne gånger upprepat samma ord; ty även i v. 2 läsa vi: »Genom vår Guds och Frälsarens Jesu Kristi kunskap.» Sant är det, att du icke bedit, verkat och kämpat, såsom du bort, och att det är mycken falskhet i ditt hjärta; men om lagen får rätt träffa dig och uträtta vad den vill, så kan den väl göra dig så eländig, att du icke ens kan bedja, vaka och kämpa, att du måste känna hjärtats djupa falskhet, utan att kunna göra dig fri därifrån. Och vad skola vi då giva dig för råd, när du icke ens har kraft till just dessa första gärningar, nämligen vaka, bedja, genom vilka du skulle få kraft? Då är det ju alldeles förbi med dig, med ditt görande. Men skulle icke lagen uträtta just detta? Var icke detta lagens ändamål i bättringen, att din mun skulle tillstoppas, att du skulle varda brottslig för Gud? (Rom. 3.) Om du kan bedja, vaka, bortlägga all falskhet, om lagen kunde göra dig levande, from, stark och helig, »så vore rättfärdigheten verkliga av lagen» (Gal. 3), och då hade Kristus fåfängt dött (Gal. 2).

Glöm aldrig, att allt som kräver något av oss, det är lag; varav följer, att all tanke på vad vi skola göra, arbeta och verka, för att vinna kraft, liv och gudaktighet, det är att hoppas av lagen, vad denna aldrig kan giva. Lagen är god, då man rätteligen brukar honom, nämligen att tillstoppa vår mun, att göra oss till förtäppade syndare, och sedan att för- mana de troende, friska och starka, som hava liv och kraft, att vaka, bedja och kämpa; men är du i nöd, vanmakt och elände, fattas dig liv och kraft, då tjänar icke lagen till något.

O, huru djupt den villfarelsen ligger i all vår natur - den villfarelsen, med vilken alla trogna hava att kämpa, och av vilken många bliva fångna och förförda - nämligen att det dock är något vårt eget görande, vakande, kämpande och bedjande, som skall hjälpa oss, skall giva oss liv och kraft; att vi icke genom Kristi kunskap kunna få allt det, som hör till liv och gudaktighet, utan den gode Petrus måste däruti fara vilse - att evangeliets predikan, som ideligen talar om Kristus och honom korsfäst, icke skall verka helgelse, utan endast rättfärdiggörelse. Här säger likväl aposteln, att det är blott genom denna predikan om Kristus, blott »genom hans kunskap», vi få av hans gudoms makt »allt, som hör till liv och gudaktighet». Och Paulus säger, att denna »dårakliga predikan» om den »korsfäste Kristus» var »en Guds kraft» (1 Kor. 1). Och ännu uttryckligare, då han spörjer galaterna på samvetet: »Detta vill jag allenast veta av eder: haven I undfått Anden av lagens gärningar eller av trons predikan? Den som giver eder Anden och verkar sådana krafter bland eder, gör han det genom lagens gärningar eller genom trons predikan?» (Gal. 3: 2, 5).

Se då här felet, varför du icke fått ett andligt liv i ditt hjärta, en Guds kraft, utan kämpar och arbetar så mödosamt, men allt är dödt och vanmäktigt. Du känner icke Kristus - det är Kristi förklaring, som fattas dig - ditt hjärta har icke genom gudomlig uppenbarelse förnummit den salighet i Kristus, varom du läst, hört och talat. O, vilket nytt liv i ditt hjärta, vilken övernaturlig kraft du skulle få, om Kristus bleve förklarad för din själ, så att du i Andens ljus såge djupet och höjden av hans kärlek, av hans försoning och nåd, och bleve alldeles frigjord från lagen, alldeles salig sådan du är! Se på riktigt frigjorda och pånyttfödda själar, huru allting, som hör till liv och gudaktighet, kommer liksom av sig själv i deras hjärtan: de hava en hjärtlig glädje över sin Frälsare och ett förtroligt umgänge med honom; de hava en ny helig håg att i allt vara honom trogna och lydiga; de hava en ny kärlek till alla människor, så att de kunna på sina knän gråta och bedja för deras omvändelse och tala de hjärtligaste ord till deras väckande och med bröderna i Kristus äro de så förenade, att de hava med dem allt gemensamt, ljuvt och lett, såsom lemmar i kroppen. De hava en ny, ödmjuk anda, så att, om de ock genom en häftig och svår natur kunna förgå sig, de dock äro böjda att taga skuld på sig, erkänna sina fel och bedja om förlåtelse; de hava ett nytt, rent sinne, som lider och pinas såsom av eld, när de känna köttets orenhet o. s. v. Varifrån hava de fått allt detta?

Endast genom den levande kunskapen om Kristus och sin egen benådning. Det var en man, som i all sin tid, även under det väckta och sökande tillståndet, aldrig hade kraft att säga ett gott ord om Gud; men omsider fick han i Andens ljus se Jesus och sin egen fulla benådning i honom, och då blev han så beskaffad, att han icke kunde avhålla sig från att, driven av en utsäglig glädje och kärlek, tala om Frälsaren till alla, som kommo i hans väg; och när hans häröver bekymrade hustru förmanade och bad honom upphöra därmed, svarade han: »Om jag ock endast hade fått tiotusen riksdaler, vore det ändå svårt att behålla den glädjen ensam; tänk då, när jag nu har fått hela Frälsaren och blivit så frigjord från all min synd, att jag icke har därav så mycket, som kan ligga på mitt öga!»

– O, du som aldrig fått dessa nyfödelsens krafter, dessa Andens frukter, utan endast strävar, beder och kämpar att vara såsom en kristen, men allt är blott ett eget arbete, icke en nyfödelsens nåd, och du hoppas dock att varda salig - när skall den lyckliga stunden komma för dig, att du ser, huru falsk din väg är? att du stannar och låter övertyga dig om vad som fattas dig, den nya födelsen, vilken du aldrig kan få, förrän du, helt tillintetgjord, förkrossad och förtappad, får allting till skänks genom tron? Blott så kan man få dessa gudomliga krafter.

Det andra, som aposteln anför såsom grund för sin förmaning, är, att »Gud har givit oss de dyra och stora löfterna» ända därhän, att vi skola vara »delaktiga av Guds natur». Aposteln hade i v. 3 nämnt »Guds härlighet och dygd», d. ä. hans gudomskraft och hans kärleksnit om vår frälsning. Nu säger han i v. 4: »Genom vilka (hans härlighet och dygd) de dyra och stora löfterna äro oss givna, på det att I genom dem skullen bliva delaktiga av gudomlig natur, undkomna det i världen genom lusta rådande fördärvet.» Här har aposteln sagt något, som visserligen skall uppfylla oss med idel fröjd och kraft, liv och gudaktighet, om det blott komme in i våra hjärtan - »de dyra och stora löfterna - att I genom dem ock bliven delaktiga av Guds natur». Gud öppne oss ögonen att se och besinna, vad aposteln här säger!

Den store Herren Gud, som i begynnelsen skapade detta besynnerliga släkte, människan, till sin avbild, till barn och arvingar, har, oaktat släktets djupa syndafall, dock givit detsamma de stora och dyra löfterna, så att det stannar vid ingenting mindre, än att vi bliva »lika hans Sons bild», hans evige Sons »bröder» och »medarvingar» till en evig och över all måtta viktig härlighet i himmelen. För detta stora mål gav han människan redan på syndafallets dag det löftet, som väl må kallas det »stora», och i vilket alla andra äro innefattade såsom uti sitt frökorn, nämligen löftet om en Frälsare, »kvinnans säd, som skulle söndertrampa ormens huvud».

Det löftet förnyades oupphörligt, först till patriarkerna och sedan till profeterna, och föremålades Israels folk genom de oräkneliga blodiga offren i deras gudstjänst, vilka offer alla utgjorde blott ett enda stort löfte om en kommande försoning (Heb. 10). Av vilka löften om denne Frälsare det gamla testamentet är uppfyllt, därom kan man få ett slags påminnelse och överblick, om vi blott erinra om de namn, under vilka han utlovades - de högst betydelsefulla, de löftesrika namnen, t.ex. kvinnans säd, ormaförtramparen, Abrahams välsignelse, Jesses rot, Davids son, Förlossaren, Herren i Israel, Sions konung, den store profeten, Herrens tjänare, Telningen, alla hedningars tröst, Fursten och läraren i folken, hedningarnas ljus, Herrens arm, Herrens smorde, Guds frälsning i Sion, rättfärdighetens predikare i den stora församlingen, Sions gyllene ros» o.s.v.

Och om denne utlovade person säges där uttryckligen, att »Herren kastade allas våra synder uppå honom», att »han bar våra synder», att »han gav sitt liv till skuldoffer», att »genom hans sår blevo vi helade», att »för hans förbundsblods skull fångarna utsläppas ifrån brunnen, i vilken intet vatten är», att »han tog fångar till fånga», att han var »helvetet ett gift och döden en plåga», att han »med sin kunskap skall rättfärdiggöra många och bära deras synder» o.s.v.

Omsider, »då tiden var fullbordad, sände Gud sin Son, född av kvinna, född under lagen, på det att han skulle friköpa dem, som voro under lagen, att vi skulle få barnaskapet». Då bådade ängeln en jungfru i Israel om hans födelse, hans namn och hans ärende: »Du skall giva honom namnet JESUS; ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder.» Snart hördes en ropandes röst i öknen: »Bereden Herrens väg, gören hans stigar rätta»; och då denne »Brudgummens vän» såg Guds älsklige gå i öknen, utropade han: »Se, Guds Lamm, som borttager världens synd!» Och när den stora stunden var kommen, att han skulle fullborda sitt verk, i »den natt, då han vart förrådd», då sade han själv om sitt blod: »Detta varder utgjutet till syndernas förlåtelse.» Sedan utgick en

stor evangelisters skara, vilkas sönderdelade eldstungor dock gävo ett och samma vittnesbörd: »Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från all synd.»

Se nu, från detta stora vittnesbörd härflyta sedan de dyra och stora löfterna till varje enskild troende. Var och en, var och en, som, nedslagen och brottslig för Guds lag, nu åkallar Jesu namn om syndernas förlåtelse, har de bestämdaste löften, att alla hans synder äro »kastade i havets djup» och skola »aldrig påtänkta varda»; att han är alldeles ren för Guds ögon, så att Gud själv kallar honom »vit såsom snö» (Jes. 1); att hans överträdelser skola vara »så långt från honom, som öster är ifrån väster»; att Guds nåd är så väldig över all hans synd, »som himmelen är hög över jorden»; att de trogna äro för Gud »benådade i den Älskade»; att vi »icke mer äro under lagen, utan under nåden»; att, fastän »lagen varit vår tuktomästare till Kristus», vi likväl nu, »sedan tron har kommit, icke mera äro under tuktomästaren» o. s. v. Allt detta må väl heta »dyra och stora löften».

Men att det ännu kallas »löften», då vi likväl redan fått det utlovade, är icke blott ett bibelns talesätt, nämligen att även kalla det utlovade för löfte (Heb. 11:13,39), utan har ock en betydelse, som vi aldrig få glömma, nämligen att allt detta, som blivit oss givet, ännu är så alldeles främmande och hemligt för vår känsla, vårt förnuft och alla sinnen, att vi endast genom ett fast litande på Herrens tillsägelser därom kunna behålla vår tröst, i det vi icke annat se och känna, än att vi ännu hava synd och äro under lagen, så att vi måste vara för Gud vederstyggliga och odrägliga, i stället för rena och täcka.

Därför om du vill förbliva i tron, skall du bereda dig på att oupphörligen känna och se motsatsen i dig själv, och på det mest enträgna sätt hålla ögonen fästade på vad den store Guden gjort och sagt. Annars är du snart nedgrävd i din uselhet. Du måste så hava Guds tillsägelser inpräglade i dig, att du kan se synden hos dig och dock säga: »Jag har ingen synd, jag är alldeles fri, ren och helig; all min synd är ingen synd, nämligen för Gud, som vet, vad Kristi blod gäller; det är ingen fördömmelse för dem, som äro i Kristus Jesus. Fastän jag själv icke har någon rättfärdighet, är jag dock fullkomligt rättfärdig för Gud, som vet, vad Kristi rättfärdighet gäller. Det grundar sig allt på Guds eget eviga ord om sin Son.

Vad kraft och betydenhet ett löfte har, när det blott är givet av en person, som icke kan svika, det låter oss Paulus förstå, då han säger, att den, som vill hava Kristus med all hans förtjänst, icke behöver säga: »Vem skall fara upp till himmelen? det är att hämta Kristus ned; eller: vem skall fara ned i avgrunden? det är att hämta Kristus upp från de döda. Men vad säger hon då? Ordet är dig nära, i din mun och i ditt hjärta», då du bekänner med din mun och tror i ditt hjärta det »ordet om tron» (Rom. 10). Märk! han säger: »Ordet är dig nära» - där har du allt vad du vill hava, menar han, när du blott omfattar ordet. Paulus menar, att ett ord av Gud är alldeles lika mycket, som om vi hade själva saken i vår hand.

Att ett pålitligt löfte har sådan vikt och betydelse, därom äro vi mycket förståndiga, så snart det rör mänskliga ting; men när det rör de himmelska, där vi hava själva Gud till löftesman, då äro vi icke förståndiga nog att vara rätt trygga. Vi vilja ännu belysa detta med en liknelse av ett mycket bekant förhållande: om jag ock icke äger ett enda öre verkligt mynt, så är jag dock alltid fullkomligt nöjd, blott jag har tillräckligt av en viss sorts papper, som vi kalla sedlar, på vilka stå några ord, som alldeles betrygga oss, nämligen de orden, att »rikets bank inlöser denna sedel» med så och så mycket. Då äro vi så trygga, att vi icke ens bry oss om att någonsin utväxla dessa sedlar mot verkligt mynt, utan kunna hela vårt liv igenom så gömma och värdera dem, som om det vore penningar, ja, så att vi kalla dem penningar och de flesta människor icke annat veta, än att det är penningar; ty de gälla i all vår handel såsom verkligt mynt. Vad är det nu, som giver dessa papper ett sådant värde? Endast några ord, endast ett löfte, nämligen att de vid anfordran inlösas mot verkligt mynt.

Se, sådan vikt menade Paulus, att även Guds löfte skulle äga, då han sade: Säg icke: »vem skall fara upp till himmelen att hämta Kristus ned?» Det behövs icke, säger han; ordet är dig nära; då har du Kristus, himmel och salighet, om du blott gömmer ordet i ditt hjärta och litar på det. Även vår himmelske konung har utgivit sedlar på jorden, nämligen i sitt ord. O, att vi en gång bleve så förståndiga, att vi kunde lika fast lita på de ord, Gud givit oss i den stora sedelboken, Bibeln, som vi lita på en jordisk konungs ord! Gud skall sannerligen icke

svika dessa sina egna försäkringar, när det en gång gäller, att vi vilja utväxla dem mot deras utlovade verklighet, vilja hava själva himmelen och saligheten. Måtte även denna bild påminna oss, vad vikt och betydelse ett Guds löfte äger! Vi skola aldrig kunna förbliva i tron, i en verklig tillförsikt till all den utsägliga härlighet, som vi nyss betraktat, om vi icke djupt i vår själ inpräglade, vad det gäller, att »Gud själv har sagt det». Det är ju något så stort, att Gud själv givit oss löften, att vi blott för dess storhet icke kunna besinna det.

Eller kan väl någonting vara säkrare, än det Gud själv lovat? Skulle Gud kunna svika? Gud? Huru obegripligt fördärvade äro icke våra själskrafter, att vi aldrig kunna rätt besinna sådant! Aposteln säger, att Gud har icke blott uttalat det stora löftet i Kristus, utan ock med sin heliga ed bekräftat det. Han säger: »Då Gud ville fullständigare visa löftets arvingar oföränderligheten av sitt beslut, trädde han med en ed emellan» - och enär han icke hade någon större att svärja vid, svor han vid sig själv - »på det att vi skulle genom två oföränderliga ting (löftet och eden), i vilka det är omöjligt, att Gud skulle hava ljugit, hava en stark uppmuntran, att hålla oss vid det förelagda hoppet» (Heb 6). O, vår store, nåderike Gud! Har du ock med din heliga ed bekräftat ditt löfte, och vi likväl icke tro! Hjälp oss, hjälp oss för våra ömkliga hjärtans mörker och otro! Store, gode Gud! förlåt oss och hjälp oss!

Men nu, med det stora löftet om själva nåden, den oföränderliga, eviga syndaförlåtelsen och friheten ifrån lagen, följ sedan alla andra härliga löften och tillsägelser. »Där syndernas förlåtelse är, där är liv och salighet.» Den som har Guds nåd, den har allt vad härligt är; den är Guds älskliga barn och arvinge; den är Guds Sons broder och medarvinge; den är den helige Andes tempel och boning; den har den treenige Gudens sällskap och närvaro; den är en himmelens arvinge. Om alla dessa härliga förmåner hava vi ock stora och dyra löften. Hör blott på några, huru de lyda. Uti Jes. 56:5 säger Gud själv om dem, som äro i hans förbund: »Åt dem vill jag i mitt hus och inom mina murar giva en minnesvård och ett namn, som är bättre än söner och döttrar.»

Hör den majestätiska försäkringen: »Åt dem vill jag i mitt hus och inom mina murar giva en minnesvård!» Det försäkrar Gud - och »ett namn, som är bättre än söner och döttrar!» Paulus anför en dylik Guds försäkran sålunda: »Jag skall mottaga eder och vara eder en Fader, och I skolen vara mina söner och döttrar, säger Herren den allsvåldige» (2 Kor. 6). Hör - »söner och döttrar!» och det säger »Herren den allsvåldige». Detta är ju något så stort, att man har inga ord därför.

Så talar ock Kristus om sina bröder och säger: »Min Fader och eder Fader, min Gud och eder Gud.» Och Paulus säger, att dessa skola i evighet vara lika »Guds Sons bild», på det att han må vara »den förstfödde bland många bröder». Må icke sådant allt heta »dyra och stora löften»? Men kan någon säga, att han riktigt tror dem? Gud förbarme sig över våra ömkliga hjärtan, våra sönderspillrade käril, som icke kunna behålla någonting, utan på ögonblicket kan allt vara förgätet och sinnet förstrött i tusende småsaker. Gud förbarme sig! Gud hjälpe alla kristna att också begynna något bättre »akta på det, som vi hava hört»; ty efter som vi värdera dessa ting, därefter fästa de sig i hjärtat.

Och om icke dessa ting äro ditt hjärtas egentliga liv och näring, så går det dig aldrig väl. Du kan visserligen behålla formen av all gudaktighet, av nit, av goda gärningar och gå emot brudgummen med din lampa, men oljan har du icke, livet och Anden äro borta, och du blir då evinnerligen utesluten, så sant Kristus icke ljuger. Men även om du väl har ditt liv egentligen i dessa ting, är du dock icke utan skuld, då du så litet beder om trons förökelse och så flyktigt överfar Guds stora löften, att din tro är nära att utdö, då du eljest kunde hava den stark och brinnande.

Låtom oss se, vilken frukt aposteln säger, att dessa dyra och stora löften skola verka uti oss, om vi rätt anamma dem. Han säger: »På det att I genom dem skullen bliva delaktiga av Guds natur.» Det är om detta ord Luther säger, att han i hela gamla och nya testamentet icke funnit någon så stort och härligt. Vi skulle nästan förskräckas, om vi kunde besinna, vad vi utsäga med de orden: »delaktiga av Guds natur». Det är något alldeles för stort! Och dock kunna vi icke neka, att vi uti all Guds uppenbarelse på jorden finna spår därav, att detta är från begynnelsen Guds höga avsikt med människan. Hedniska poeter, kristna apostlar och moderna filosofer hava därför överensstämt däruti, att vi människor äro »Guds släkte» (Apg. 17:28). Och när Guds avbild i

människan var förstörd, har Gud själv sört för dess återställande, nämligen först då han själv kom och förenade sig med vår natur och sedan gav sin egen helige Ande i våra hjärtan, att vi därigenom varda »födda av Gud». Så säger Johannes om Guds barn, att de äro födda »icke av blod, icke heller av köttens vilja, icke heller av mans vilja, utan av Gud» (Joh. 1:13). Så säger ock Johannes på ett annat ställe om var och en, som är född av Gud, att »Guds säd förbliver i honom» (1 Joh. 3:9).

Detta kunna vi ock till någon del se med ögonen i de pånyttföddas ande. Om du först kunde rätt eftersinna, huru själva människonaturen är, vilket man redan tidigt ser hos barnen, men mycket mer hos den uppväxta och utvecklade naturmänniskan, nämligen den allmänna djupa själviskheten, egennyttan, föraktet för Gud och det himmelska, liknöjdheten för nästans väl m.m., och du sedan betraktar, vad du ser hos en pånyttfödd människa, som har även en helt motsatt natur mot den gamla, nämligen ett hjärta, som nu ingenting så högt önskar sig som det andliga och himmelska, som lider av det jordiska sinnet, oupphörligt straffar naturens köld för Gud och för nästan och har nu en sådan ny kärlek, som på allt sätt söker sina medmänniskors bästa - där är ett hjärta fullt av suckan efter Gud och hans nåd, ögonen fuktas med tårar däröver, munnen talar ett nytt språk, händerna göra nya gärningar - där är en ny andlig skapelse; vad är allt detta nya om icke en »delaktighet av Guds natur»? Det kommer alldeles icke av kött och blod, ty det är tvärt om i beständig strid mot naturen, och denna strider i allt mot den nya människan.

På denna strid syftar ock vad aposteln tillägger: »undkomna det i världen genom lusta rådande fördärvet». Detta följer alltid med Guds natur. Det får icke så förstås, som skulle vi erhålla Guds natur genom att fly världens lustar - aposteln har uttryckligt sagt, att det var »genom dessa stora löften», vi varda delaktiga av Guds natur; men han tillägger, att därav följer detta undflyende. Det är alltså en frukt av den nya födelsen, att vi nu undfly och undkomma det fördärv, varuti världen ligger försänkt genom sina lustar.

Och så hava vi nu skådat den kostliga grundval, aposteln här lagt för sin förmaning. Vi gå nu att betrakta själva förmaningen. Aposteln säger: »Så använden ock I därför all flit att i eder tro ådagalägga dygd» etc. När man rätt betänker allt vad vi härtills betraktat, alla de dyra och stora löften, som Gud givit oss, så kan man vilja förgås av grämlse över sin förskräckliga kallsinnighet och olydnad, att man icke beständigt tänker på detta, huru man med all flit må bevisa sin tro i ett gudligt leverne.

Tänk! allt, som hör till liv och gudaktighet, är oss givet, så att vi icke behöva för vår svaghet vara syndens trälar; och vi hava stora och dyra löften av Gud själv, som omöjligt kan ljuga - löften, som sträcka sig ända därhän och redan i tiden medföra, att vi bliva delaktiga av Guds natur och skola i evighet leva med honom! Skulle vi icke då den lilla tid, som återstår att leva i köttet, låta det vara vår högsta omsorg att nu blott leva för honom, som givit oss allt detta, blott söka att tackas honom och bidra till hans pris, och därför lägga oss all vinning om att i vår tro ådagalägga dygd? O, betänk dock detta, du, som är ett benådat Guds barn! Bed Gud om förlåtelse för all din försummelse och om nåd att hädanefter begynna något bättre.

Då aposteln säger: »att i eder tro ådagalägga dygd», så betecknar »dygd» här ett heligt nit, kraft och drift till det goda. Aposteln ville, att vår tro icke skulle vara ett dött, overksamhet vetande eller blott ett lättjefullt vilande; utan då vi tro så härliga ting, som Guds löften innehålla, skola vi ock så bevisa oss i all vår umgängelse, som det anstår ett så benådat och lyckligt folk här på jorden. Man ser ofta i detta avseende något, som är både bedrövligt och besynnerligt, nämligen själar, som tyckas verkligen vara komna till ett nytt andligt liv, men på samma gång är det, såsom om de icke visste, att den nåd, de mottagit skulle användas i levernet till den gamla människans dödande; ty en och annan gammal oart kunna de så helt förbise, som om de icke visste, att varje synd måste korsfästas och dödas.

Om nu dessa dock verkligen hava något andligt liv, så bevisar ett sådant förhållande alltid en andlig sömnaktighet och lättja, och det är egentligen från denna, som aposteln här vill väcka oss, då han yrkar, att vi i vår tro skola ådagalägga dygd - nit, kraft, verksamhet. Så säger han ock själv om sitt ändamål med detta brev: »Detta är nu det andra brev, som jag skriver till eder, och i båda uppväcker jag genom erinran edert rena sinne» (kap. 3). O, måtte nu var och en, som läser detta, genast gå till sig själv och eftersinna, om det icke kan finnas

hos honom något sådant förhållande - någon kristlig plikt, som han ännu försummar, någon synd, som han ännu icke uppriktigt korsfäster; ty i dessa två stycken måste gudaktigheten kraft bevisas, nämligen i att göra allt gott, som i vår kallelse är möjligt, samt i att undfly och korsfästa synden. Detta tillhör ju varje kristen; eller vem skall göra det, om icke även du - du, som nu tror på din Frälsare och blivit benådad med den saliga kallelsen att vara Guds barn? Och när skall det göras, om icke nu? Det vore ju en fruktansvärd falskhet och olydnad att icke genast göra sin Herres vilja.

Det är icke sagt, att du därför genast är fri från allt ont, när du vill övergiva och korsfästa det - nej, väl skall ännu synden vidlåda, plåga och förfölja dig, så länge du är ovan jorden; men aposteln säger: »använden därför all flit» att i eder tro ådagalägga dygd, kraft och nit - det är blott fråga därom, att du icke under trons bekännande må leva i en sådan falsk och lättjefull ställning, att du låter heliga plikter helt förgätas, utan att du måtte med allvarlig bön och vaksamhet fara efter det goda samt fly och korsfästa det onda. Bittert skall det väl ofta bliva dig, mången hård och ömklig kamp skall det kosta dig; Gud give dig blott tålamod och uthållighet i tron! Här torde du fråga: Men varför skall synden ännu alltid låda vid oss? Sade icke aposteln, att »allt, som hör till liv och gudaktighet, har blivit oss skänkt»; ja, att vi ock varda »delaktiga av Guds natur»? Följer icke därav, att ingen behöver vara skröplig, svag och syndig, utan att den, som vill, kan vara stark, helig och fri från alla synder? Svar: giv blott bättre akt på aposteln ord. Han säger icke: allt, som hör till syndfrihet och en full helighet, utan så: »allt, som hör till liv och gudaktighet». Så länge du ännu lever i köttet, måste du väl dragas med synden och därför ofta bliva svag och eländig, så framt du är vaken och »nykter»; men allt, som hör till »liv och gudaktighet», är oss givet. Men den, som är rätt gudaktig, har alltid möda och kamp med synden; och det bevisar just, att han har en helig och gudaktig ande. Den, som icke lider av synden, utan tycker sig vara alltigenom helig, är sannerligen icke nykter eller vaken.

Märk, vi hava väl en »delaktighet av Guds natur», men vi hava icke, såsom ormen lovade, blivit »såsom Gud», vilken är helt ren och helig; vi hava blott någon delaktighet av hans natur, nämligen i anden, men »det som är fött av köttet, det är kött»; vi hava icke Andens fullhet, utan blott »Andens förstling», säger skriften. Sådant kunna vi ock lära av dessa aposteln ord: »Använden därför all flit, för att i eder tro ådagalägga dygd.» Så länge det ännu fordras all flit, allt vinnläggande, så måste det ännu vara kamp och strid; och är det ännu kamp och strid, så måste ännu något ont, någon synd och skröplighet vidlåda; såsom dessutom hela skriften vittnar. »Därför», säger Paulus, »skall jag hellre med största lust berömma mig av mina svagheter, på det att Kristi kraft må vila över mig; ty när jag är svag, då är jag stark.» Sådant skola vi ock vissa tider lära, och då skola vi icke känna någon starkhet och helighet, utan all synd och uselhet.

Men då Gud giver oss kraft - då vi tro och stå väl med vår Gud - då skola vi ock använda denna kraft, vaka och bedja och använda all flit att göra det goda och fly det onda; ty då aposteln säger: »använden all flit», så märker jag ock, att det icke är rätt, vad fromma själar stundom fallit på, att Gud skall utan allt vårt vinnläggande utföra helgelsens verk uti oss, vi skola icke ens behöva någon kamp, bön och vaksamhet. Nej, aposteln säger här: »använden all flit!» Kristus säger: »Vaken och bedjen!» Men vi återkomma till förmaningen.

Då vi nu hava nåd att tro, låtom oss icke sova, såsom om natten, utan vaka och vara nyktra. Måtte Gud förläna var och en att märka sina försummelser, sina synder, sina faror och genast med lydaktighet taga förmaningens ord till hjärtat! Således: du som tror och är benådad, men t.ex. dragés med ett styvt och vresigt sinne, giv akt på detta, döda detta, släpp det icke löst, utan följ din Frälsares exempel: »När han blev smädad, smädade han icke igen, och när han led, hotade han icke; utan överlämnade det till den, som rätt dömer.» Du som tror och är benådad, men drages med någon svår köttets begärelse, vakta dig!

Hör aposteln ord: »Jag förmanar eder såsom gäster och främmande, att I avhållen eder från de köttliga begärelserna, vilka föra strid mot själen.» - Du som tror och är benådad, men har hjärtat så intaget av jordiska ting, dina jordagods, din köpenskap m.m., att du nu vill först och sist tänka på och tala om dessa, vet, att detta är ett betänkligt tecken, att du icke är rätt nykter och vakande, och blir du icke vaken, så skola dessa törnen kväva den goda säden i dig, så att du blir en falsk kristen, i hjärtat jordisk, blott i munnen och några fromma

iakttagelser andlig. Du, som tror och äger alla dessa härliga ting, som Gud i Kristus givit oss, men kan se dina medmänniskor i andlig död och säkerhet gå mot en evig fördömelse, och du gör icke det minsta till deras väckande, du talar med dem allt annat och vet i tysthet deras stundande ofärd. O, vakna! bed Gud om en så uppriktig kärlek, att den beständigt arbetar i ditt inre, så att du söker något tillfälle och sätt att tjäna dina medmänniskor till frälsning. Du, som tror och är benådad, men ser din fattiga broder nödställd och äger medel att hjälpa honom, men tillsluter ditt hjärta, huru förbliver Guds kärlek i dig? Döda här ditt kött, som vill behålla allting för dig och de dina. Se, av sådana exempel kan du märka, vad det är att i tron ådagalägga dygd, helig kraft och nitälskan. Nu säger aposteln: använden all flit; bedjen Gud om hans helige Ande till att så tro och så älska, att det bevisar sig i allt edert leverne! Gud förlåte oss allt vad häri brister - och uppfyller oss så med fröjden och kraften av de dyra och stora löften, han givit oss, att någon verklig förbättring måtte följa!

Men aposteln säger vidare: »i dygden förståndighet». Ett ord rikt på hälsosam lärdom, och det även för de mest kraftfulla och nitiska kristna. Vad betyder då detta: »i dygden förståndighet»? Se här är lärdomen: En sann kristen skall icke blott ådagalägga »dygd», heligt nit och kraft, utan skall ock se till, att han ådagalägger den på det förståndigaste sätt, med visdom och urskillning; han får icke gå blindvis till väga, utan, med bön om upplysning av Herrens Ande, beständigt eftersinna, vad som för varje tillfälle är det visaste och mest tjänliga för främjandet av Guds ära och människors välfärd.

Är icke även detta en högst viktig förmaning? Ja, när vi rätt betänka, huru mångkonstig satan är till att förvillan oss, och huru stor skada och förargelse det åstadkommer, då en kristen i välment, men ovist nit begår någon »galenskap i Israel», giver djävulen rum och svaga själar anstöt. O, huru viktigt det då bör bliva oss att med rädsla för vår egen ande oupphörligt bedja Gud om hans ljus, oupphörligt söka erhålla mer och mer kunskap om, »vad som är Guds goda, behagliga och fullkomliga vilja!» De kristna behöva sannerligen att vara »fulla med ögon framtill och baktill», såsom det står om de fyra djuren inför Lammets tron (Upp. 4).

För att nu av några bibelns exempel se, vad detta vill säga, låtom oss först betrakta aposteln Paulus, vilken häruti lämnat oss det mest framstående föredöme. Denne apostel var full med tro och helig nitälskan, så att han ock »mer arbetat än de andra», men på samma gång var han så rädd för ett ovist utövande av sitt heliga nit, var han få uppmärksam på sin omgivning, på tillfällena och omständigheter, på vad som för andra var det mest välgörande, att man kan i sanning säga, att han gjorde sig till en frivillig träl, under alla oförståndigas oförstånd, såsom han själv härom säger: »Ehuru jag är oberoende av alla, har jag gjort mig till allas tjänare för att vinna de flesta. Och för judarna har jag blivit såsom en jude för att vinna judar; för dem, som äro under lagen, såsom vore jag under lagen för att vinna dem, som äro under lagen. För dem, som äro utan lag, har jag blivit såsom vore jag utan lag, för att vinna dem, som äro utan lag. För de svaga har jag blivit svag för att vinna de svaga; för alla har jag blivit allt för att på allt sätt frälsa några» (1 Kor. 9). Detta må väl heta att vara »full med ögon framtill och baktill».

Denne apostel visste väl, huru vi genom Kristus vore fria från judarnas lag »om mat och dryck och varjehanda tvagningar»; men månne han därför var fri att alltid handla efter detta sitt förstånd? Helt annorlunda! Då han var i Jerusalem gick han upp i templet och renade sig efter lagen, alldeles såsom en annan jude, »för att vinna judar»; då han åter var ute bland hedningarna, då nämnde han icke ett ord om dessa ceremonier, utan följde då deras seder i allt, som icke i sig själv var syndigt. Han frågade icke blott efter, vad som i sig självt var det rättaste, utan vad som var det nyttigaste för själarna; ty han visste, att detta var Guds högsta vilja, nämligen kärleken, att göra människor nytta - att den ena formen var så god som den andra, blott han var människor till tjänst och Guds rike till förkovran.

Då var han den ena gången, såsom om han varit under lagen, när det var mest nyttigt; den andra gången, såsom om han varit utan lag, när det var mest nyttigt. Se, denna visdom hade apostlarna lärt av sin Mästare, Herren Kristus, som också bröt mot själva sabbatsbudets bokstav (2 Mos. 20:10), när kärleken så fordrade (Matt. 12:e, Luk. 6:e och 13:e kap.). Och om denna visdom, detta aktgivande på människors nytta, säger aposteln: »Den som häri tjänar Kristus, han är behaglig för Gud och beprövad inför människor» (Rom. 14). Och en sådan visdom heter: »i dygden förståndighet».

Men o, vilken uppriktigt ande och sträng uppmärksamhet på hjärtat som här fordras, att icke en skalk gömmer sig under föregivande av denna visdom, då det likväl i verkligheten icke är Guds ära och själars väl, man söker, utan endast människogunst och köttslig ro, så att din visdom och försiktighet egentligen utgör ett naturens slingrande undan korset, undan människors hat och förföljelse. O, vad hjärtat är falskt, vad vägen är smal! Den ene föraktar ordets lära om visdom och ödmjukhet med förebärande av »uppriktighet» och heligt nit; den andre är ett kraftlöst salt, som mist sin salta och därför har så lätt för att böja sig efter allas smak; men kallar det vishet och försiktighet. O, huru nödigt det är att strängt giva akt på hjärtat, på bevekelsegrunden, om det verkligen är Guds ära och människors väl, du söker och verkligen befrämjar, eller om det är blott människogunst och köttslig ro.

Vi vilja nu med några exempel ur närvarande förhållanden visa, vad det är: »i dygden förståndighet». Det är dygd, det är ett heligt nit och kraft, att du nitälskar om Guds ära och hans rikes tillväxt, söker väcka de sovande och förmana de osedliga; men det är »förståndighet» och urskillning, att du ock giver akt på det rätta sättet och den rätta stunden. Den rätta »stunden» är i allmänhet den första stunden, eller att du genast straffar den synd, du ser; men visheten kräver ofta, att du icke skall göra så - t.ex. då din nästa är i ett retat tillstånd, eller då han nyss förgått sig mot dig; ty då skall din förmaning alltid tagas såsom en yttring av din egen förtrytelse; utan välj tvärt om ett tillfälle, då det bästa förhållande råder mellan dig och honom, på det han må inse, att du drives av kärlek. Det rätta »sättet» är i allmänhet att avpassa bestraffningen efter förseelsen, att hårdare bestraffa ett svårare fel, och lindrigare ett mindre. Men visheten lär ofta, att man icke får göra så, utan avpassa bestraffningen efter personens tillstånd; så att, om det är en mer stark och självbelåten person, du straffar det minsta fel, men däremot, om det är en svag, ömtålig lärjunge, du antingen helt tiger eller ock brukar de allra lindrigaste ord, låter förstå, att du själv känner frestarens makt och din egen svaghet, att du erkänner det goda, som finnes hos din broder, samt även tröstar honom i hans sorg över sin synd, men endast varnar honom för själva synden. Varför skola vi bruka ett sådant sätt?

Allra först därför, att detta är det sätt, Mästaren brukade. Då han ville bestraffa lärarna i mindre Asien för de mest svåra fel, började han med att nämna det goda, som fanns hos dem; varav du kan se tvenne obeskrivligt sköna exempel i Upp. 2:a kap. Vi anföra blott hans ord till läraren i Pergamus. Först uppmuntrar han honom på det ljuvligaste, men sedan tillägger han: »Men jag haver något litet emot dig; att du har där dem, som hålla sig till Balaams lära.» Ja, se även i 3:e kapitlet Herrens ord till den självbelåtna läraren i Laodicea; till honom säger Herren de förskräckligaste hotelser för hans ljumhet; men sedan tillägger han ännu de kärleksrika orden: »Alla dem jag älskar, dem tillrättavisar och agar jag. Gör därför din flit och bättra dig.» Och då han bestraffade sina lärjungar för deras otillbörliga tråta, talade han ännu på samma gång om deras stolar i himmelen. Det andra skälet, varför du bör bruka ett sådant sätt, är, att du säkerligen känner med dig själv, att detta är det sätt, som tjänar till förbättring, som intager och övervinner våra hjärtan; och det måste ju vara ändamålet. Men på samma gång du använder detta milda sätt, se ock till, att du icke är så öm om känslan, att din förmaning icke erhåller behövt allvar och eftertryck; ty då förfelar den också sitt ändamål. Den stora huvudregeln blir: giv akt på, vad som verkar gott, vad som gör din nästa gagn; ty kärleken är alla lagars lag, alla gärningars rättesnöre.

Men ännu ett exempel: det är dygd, det är ett heligt nit och kraft, att du avskyr allt fåfängligt och lösligt väsende, såsom flärd och överflöd i mat, kläder och husgeråd, lättsinne och obetänksamhet i umgängessättet m.m., och allvarligt vinnlägger dig om den gamla människans spåkande samt därom nitälskar bland medkristna - detta är dygd, heligt nit och kraft. Men även här: »i dygden förståndighet» - även i detta avseende skall du bruka förstånd och urskillning, så att du ser på nyttan och ändamålet: Guds ära samt ditt och andra människors gagn, och därefter rättar måttet och graden av det ena och andra för varje fall; så att du icke råkar in i ett blint formväsende, sådant som fariséernas, munkarnas och dylika helgons andlighet är.

Ser jag på ändamålet med t.ex. fasta och måttlighet i mat, kläder, sömn, husgeråd m.m., så måste jag stundom vara mer sträng, stundom mindre, allt eftersom omständigheterna fordra - således leva strängare, då det behöves, t.ex. för mitt eget köttis spåkande eller för de frommas, sed på orten eller för mina timliga tillgångar

o.s.v., men däremot mindre strängt, när omständigheterna fordra den förändringen, d.ä. när en sådan förändring bättre tjänar att befordra Herrens sak samt mitt eller mina medmänniskors väl. Aposteln förmanar: »Antingen I äten eller dricken eller vad helst I gören, gören allt till Guds ära.» Se, ett sådant aktgivande på omständigheterna, på ändamålet, på kärlekens och vishetens föreskrift i varje fall, det är »i dygden förståndighet», det är, vad Pauli exempel lär, då han var för alla allt - och därom säger han ännu på ett annat ställe: »Jag kan finna mig i ringhet, jag kan ock finna mig i överflöd. I allt och i alla förhållanden är jag invigd, både att vara mätt och att hungra, både att hava överflöd och att lida brist» (Fil. 4).

Och sådant visa de heligas exempel, att all stel form för en kristens leverne är en villfarelse, t.ex. då Johannes döparen varken åt bröd eller drack vin, levde i öknen av gräshoppor och vildhonung, och var klädd i den sträva kamelhårs-gördeln; men Kristus levde bland människor, åt bröd såsom andra, kunde ock dricka av vinträdets frukt och hade sådan beklädnad, att då krigsknektarna hade gjort fyra delar därav, var ännu den vävda livklädnaden övrig. Se, en sådan olikhet mellan de två största män, som jorden burit!

Då vi nu endast förstå huvudregeln, nämligen att se på ändamålet, kärleken, nyttan, då kunna vi i alla möjliga fall finna, vad vi böra göra, och förstå, att allt är lika gott, allenast det tjänar till Guds ära och människors bästa - allt lika gott: en grå eller röd klädnad, vin eller vatten, ett glatt eller ett sorgset ansikte, böja knä eller bära en säng på sabbaten - allt beror på vad som för tillfället behöves eller gör mest nytta. Sådant sågo icke de blinda fariséerna; för dem var det heligare att göra ingenting på sabbaten, än att göra gott; då rättade dem Jesus och sade: »Sabbaten är gjord för människan» etc.

För dem var det heligare att se bedrövad ut; då rättade dem Jesus och sade: »När I fasten, så sen icke bedrövade ut såsom skrymtarna, ty de vanställa sina ansikten»; nej, »smörj ditt huvud och två ditt ansikte» även på fastedagen, »på det att du icke må synas för människorna» etc.

Det är sant: detta sade Jesus egentligen emot skrymteriet, att de »vanställde sitt ansikte», antog en viss min av ett heligt allvar och bedrövelse; men det kan ock förvillra välmenta själar att anse något sådant i sig självt heligare. Nej, »i dygden förståndighet». Att göra gott, göra gagn, det är, vad Gud ser efter, då det gäller vårt leverne. Att med välment nit om att gagna människor eftersinna, vad varje person, tillfälle och omständighet kräver, detta är det som heter: »i dygden förståndighet».

Men skall jag på detta sätt oupphörligt vaka och hava akt endast på andra, så att jag icke ens får äta, dricka eller tala fritt, ja, icke ens får vara trygg, då jag gör det, som i sig självt är det riktigaste, då måste jag ju alldeles bliva en till både hand och fot bunden, ja, »korsfäst» människa; och då se vi, vilket sammanhang aposteln ord hava, när han tillägger: »Uti förståndigheten återhållsamhet», självförsakelse, vilket vill säga, att om en kristen skall beständigt kunna bevisa denna »förståndighet», så måste han ständigt tillbakahålla sig själv och alla sina egna mänskliga tycken eller begärelser samt i allting vaka mot sitt kötts lustar, evad de vända sig till sinnlig njutning - njutning av överflöd i mat, dryck, kläder eller av medvetandet om att mycket äga, d. ä. girighet, eller av nyhetsbegärets tillfredsställande, genom ideligt hörande, seende och talande i onödiga ting - eller de vända sig till det andliga högmodets njutning, då man ock vanligen vill på något sätt utmärka sig i tal, åtbördor och levnadssätt. Uti allt skall en kristen vara på sin vakt.

Vår fördärvade natur är sådan, att den alltid drages åt någon ytterlighet; får den icke vara fri uti sinnliga njutningar, då vill den taga sin ersättning uti någon andlig fåfänga, t.ex. i någon ovanlig tarvlighet, för att dock bliva på något synnerligt sätt utmärkt och däri hava en lika köttslig njutning; ja, naturen kan t.o.m. hava en njutning i omåttlig sorg, då den icke får hava den uti glädje. O, vilka fördärvade varelser! Nu lär Herrens Ande, att denna fördärvade natur skall uti allt hållas tillbaka och korsfästas. Detta är återhållsamhet.

Så t.ex. säger aposteln Paulus till de troende: »De, som hava hustrur, må vara, såsom hade de inga; och de, som gråta, såsom gråte de icke; de, som fröjda sig, såsom fröjdade de sig icke; och de, som bruka denna världen, såsom brukade de den icke» o. s. v. (1 Kor. 7). Hör ett sådant språk! Detta förklarar för oss, vad »återhållsamhet» vill säga. Ger Gud dig lycka och glädje, säger aposteln, så gläds måttligt; ty Herren kan åter sända dig bedrövelse. Det är blott i Herren, du må glädjas med hela hjärtat, icke i gåvorna, icke ens i de andliga, som utmärka särskilt

dig; ty den fröjden är den mest giftiga. Och Gud kan snart taga alla gåvor ifrån dig. Sänder Gud dig bedrövelse, så sörj måttligt! Han kan åter snart glädja dig. »Herrens högra hand kan allting förvandla.» Har du, eller får du mycket av denna världens goda, vakta dig! Var i hjärtat, såsom hade du intet. Vakta dig, att du icke faller i övermod, fåfänglighet och överflödighet. O, detta är ju för naturen en alltför pinsam ställning, som riktigt betecknas med korsfästelse, där man har både händer och fötter fängslade; ser fria fältet, men icke får gå på detsamma; lider av hunger och ser maten, men icke får äta den; törstar och ser vattnet, men icke får dricka därav. Sådant är en korsfäst människas liv; sådan är ock en kristens andliga belägenhet, då alla den fördärvade naturens krafter, hjärta, lustar och begärelser äro korsfästade - de hungra och törsta efter att taga ut sitt lystmäte av sinnlig njutning i samma mån, som man fått de yttre medlen därtill, men Anden håller dem tillbaka. Och på detta sätt måste det vara, om vi skola följa den korsfästes fotspår.

En kristens hjärta skall i alla händelser hava sin egentliga lust, sin förnämsta glädje i Herren och rädas för allt, som vill intaga första rummet i hjärtat, vill bliva huvudglädjen framför Gud och hans vänskap. O, är detta det enda rätta livet för en kristen? Vad är det då värt att vara lycklig i denna värld, då man likväl icke får släppa till hela hjärtat att riktigt njuta, utan skall hålla desto strängare vakt, ju mer tillfälle man har? Då kan det vara lika gott att icke vara eller hava någonting synnerligt här på jorden.

Ja, det är just så, som förhållandet är med de kristna - för var och en, som verkligt vet, vad korsfästelse vill säga, som icke listigt drager sig undan för korset, blott talar därom, men i verkligheten lever fri efter köttet. Det är sanning vad Pretorius säger: »De kristnas största lycka är att icke hava någon synnerlig lycka här på jorden.» O, huru olidligt detta är för naturen!

Nu märka vi, huru väl det följande ordet kommer på sitt ställe: »I återhållsamheten tålmod», uthållighet. Den, som verkligt står i övning av denna återhållsamhet, o, huru hans hjärta ofta vill brista i hans liv av idel pinsam otålighet! När jag för det första icke får hava min glädje i något jordiskt - icke min egentliga glädje, min huvudglädje - utan alla sinnliga fröjdekällor skola antingen bliva föremål för samvetsqual och bestraffning, strid och återhållsamhet, eller ock snart borttagas, eller så bortskämmas för mig, att de bliva mitt bittraste lidande; och för det andra, då jag icke heller får hän- giva mig åt njutningen av andlig utmärkelse, utan skall rädas för sådan fröjd såsom för det allra mest farliga förgift.

För det tredje - och nu kommer det svåraste - då Gud icke heller giver mig av den rena andliga fröjden i honom så rikligen, som mitt hjärta begär, utan även den glädjen är mer sparsamt utdelad, oaktat allt mitt hungrande därefter - mer sällan en full glädje, och då så kort och avbruten. O, vilket underligt pinsamt och hängande liv! Sannerligen, ett korsfäst liv eller en långsam korsdöd, där både kropp och själ försmäktas, och det heter: »Jag törstar» - och därpå gives i känslan blott ättika och galla. Tänk vilket liv! När tiden kommer för en kristen, att han rätt skall undergå denna korsdöd, hör därtill även, att han skall vara ensam och eländig, skall ofta icke hava en enda människa i hela denna onda och trolösa värld, för vilken han riktigt kan öppna sitt arma hjärta, utan måste »bliva stum och tyst och tiga i sin sorg» (Ps. 39), och människor lägga hellre sten på bördan - världen ler och säger: »Så, så, det är rätt åt honom»; och våra närmaste träda fjärran, försagda och undrande, såsom Jobs arma hugsvalare, och mena: »Vore du rättfärdig, så ginge dig icke så illa.» O, vad vi då behöva tålmod!

Men stilla, stilla! »Förvärven edra själar genom edert tålmod» (Luk. 21:19). Det är ännu blott en liten tid, så kommer det, som skall komma. Tröttna icke! Giv dig icke utöver, så att du alldeles bortkastar »Herrens band och bojar» (Ps. 2), och på samma gång bortkastar din »frimodighet, som har en stor lön». Nej, håll dig stilla på korset; det gäller blott en liten ond stund; det blir snart bättre; så sant Gud icke kan ljuga, så följer på sådan korsdöd i översvinneligt mått en »evig fullvikt av härlighet». Så säger aposteln: »Salig är den man, som tåligt lider frestelse; ty då han blivit beprövad, skall han få livets krona, vilken Gud har lovat dem, som älska honom» (Jak. 1:12). Se på de gamlas exempel. »Vi prisa dem saliga; som tåligt hava lidit.» Se på martyrerna, då de stå bundna vid en påle, för att levande brännas. Även det är ju ett bittert lidande. Men vad göra de? De lyfta ögonen upp till Gud, till himmelen, till de otaliga änglarna och församlingen av de förstfödda, till det evigt härliga och saliga livet hos Gud och Frälsaren - och då äro de icke mer olyckliga.

Knappt någon är så ogudaktig och grov i sina tankar, att han icke håller dessa lidande män lyckliga. Men nu får även du gå mot samma salighet som martyrerna, när du blott med uthållighet löper i den tävlingskamp, som är dig förelagd. Nu gäller det. Herren säger: »Var trogen intill döden, så skall jag giva dig livets krona.» Låtom oss se på martyrerna! Och sedan ett ännu mycket större och dyrbarare exempel: »Låtom oss se på Jesus, vilken, i stället för den glädje, som förelåg honom, led korset och aktade icke smålek och sitter på högra sidan av Guds tron.» »Tänken på honom.» »Om vi lida med honom, skola vi ock med honom varda förhårligade.» – Ja, så sant Herren icke kan ljuga, så sant Kristi död och hela Kristi rike icke är ämnat blott för detta livet.

Se, av sådana trons och hoppets tröstegrunder måste tålmodet härflyta, livas och underhållas; sådant menade aposteln, då han nu tillägger: »i tålmodet gudaktighet». Skall ditt tålmod förbliva en sann kristlig dygd, icke en stoisk självförhärdelse mot lidandet, utan en Andens frukt, och skall du kunna uthärda i tålmodet under de rätta prövningarna, så måste du oupphörligt på nytt uppfriska din trötta ande vid nådens källa, försänka dig i Gud och hans kärlek, hans makt och trofasthet, hans närvaro och välbehag, samt hans eviga löften, och sålunda på nytt uppfyllas med livad tro, kärlek och evighetslust – och detta sinne är gudaktighet; nämligen ett sinne, som uti allting ser på Gud, vördar Gud, tillbeder Gud och uti allt vill göra Guds vilja.

Nu, gudaktigheten är visserligen född i hjärtat på samma gång som tron och utgör just den nya skapelsen i en kristen; men när aposteln här nämner den strax efter ordet »tålmod», uthållighet, så har han därmed påpekat ett förhållande, som ingen kristen må glömma, då det gäller övningen av dessa stycken, nämligen: att om du så länge ser på vad du skall göra och utöva, såsom dygd, förståndighet, återhållsamhet, tålmod, att du får hela hjärtat upptaget blott av dessa dina dygder, så skall hela din kristendom förvändas, förfalskas eller borttorka och utdö, likasom det träd, på vilket man så länge arbetar med dess putsande, rensande, skärande och uppbindande, att det uttorkar mellan händerna, emedan man glömt roten och dess jordmån, därifrån det skall draga saft och växlighet. Så säger Kristus: »Om någon icke förbliver i mig, är han utkastad, såsom grenen, och förtorkad» etc. Men att förbliva i sina egna verk och dygder är icke detsamma, som att »förbliva i Kristus», ty det heter så: »Förbliven i min kärlek.»

Väl kan det hända, att din kristendom icke så borttorkar, att den helt blir till intet, och du återgår till världen; men det säkra är, att den förvändas, förfalskas, ja, redan är förfalskad, då dina egna dygder, din egen helighet blivit ditt A och O, ditt första och sista, din huvudsak, och Kristus endast skall vara till en hjälpare därtill; ty då flyta dina dygder icke mer av nåden, av tron och Kristi kärlek, utan av självförgudningens orena källa; de äro icke »Andens frukter», utan »lagens gärningar» (Gal. 3:10; Rom. 7:6). Därför återvänder aposteln här till själva roten och säger: »i tålmodet gudaktighet». Tillbaka till Gud och till vad han gjort för dig! Tillbaka till de dyra och stora löften, som äro oss givna!

Uppliva härmed din ande, så att Kristus, Kristus allena, blir ditt liv och din fröjd; ty omsider skall du lära, att när du länge gjort allt efter yttersta förmåga, under Guds åkallande, så är det till slut idel skröplighet, så att Kristus måste breda sin rättfärdighets mantel över alltsammans och säga: »Jag förlåter – jag, jag vill utplåna dina överträdelser för min egen skull.» Men ack! Kristus säger ock ännu mer. Han säger till sina skröpligaste lärjungar: »Jag överlåter åt eder ett rike, på det att I mån äta och dricka vid mitt bord i mitt rike.» – »Den som övervinne, honom skall jag giva att äta av det fördolda mannat» m.m. Med denna stora översvinneliga nåd »stärken de trötta händer och vederkvicken de maktlösa knän»; då skolen I åter »få en ny kraft, så att I skolen uppfara med vingar såsom örnar, löpa och icke uppgivas, vandra och icke varda trötta» (Jes. 40:31). Detta heter: »i tålmodet gudaktighet».

Men ett nytt prov, huruvida din dygd, förståndighet, återhållsamhet, tålmod etc. äro av den rätta andan, är, att du ock har i gudaktigheten broderlig kärlek. Detta är den sjunde ädelstenen i detta sköna pärlband. »Uti gudaktigheten brödrakärlek.» Att med blotta förnuftet finna sammanhanget på detta ställe, är ganska svårt; men för erfarenheten är det mycket tydligt, och det på tvenne sätt: först, om man tänker endast på gudaktighet, så är i erfarenheten ingenting, som så framstående och genast röjer en frälst själ, en i Kristi kärlek upplivad ande, som just den broderliga kärleken.

Se på de själar, vilka kommit till ett sant liv i Kristus, vilket ju är den sanna gudaktighetens rätta källa, huru deras tro och glädje och kärlek till Gud genast yttrar sig i en synnerlig kärlek till bröderna i Kristus; och sedan, för varje gång en gammal torr kristen blir upplivad i anden, så märkes det alltid genom en förnyad innerlig kärlek till bröderna. Detta ser man i erfarenheten. Och för det andra, kan man förstå aposteln tankegång på detta ställe, när man besinnar, att han här hade talat om några sådana dygder, som ofta framhållas av en mycket köttslig, självkär och bitter anda, nämligen dygderna »förståndighet», »återhållsamhet», och »tålmod». Vi veta nämligen, huru dels stränga, filosofiska hedningar, såsom en Sokrates m.fl., dels judiska och katolska verkhelgon gått så långt i sådana dygder, i självspäkning och tålmod, att de kunnat pina sig till döds därmed. Men ett visst tecken har alltid utmärkt dem, nämligen denna självkära och dystra anda, som icke såg någon mer helig än sig själv, som kunde hava allt annat gott och vackert, blott icke kärleken till bröderna, icke en mild, vänlig, broderlig kärlek.

Här är tillräcklig grund för denna anmärkning: »i gudaktigheten brödrakärlek». Aposteln vill säga: Sen till, att I haven den rätta gudaktigheten - denna skall utmärka sig genom det stora avgörande tecknet: den broderliga kärleken. Att denna utgör just det avgörande tecknet, det hava Kristus och hans apostlar uttryckligt förklarat. Så säger Kristus: »Därav skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I haven kärlek inbördes» (Joh. 13:35). Så säger Johannes: »Därav veta vi, att vi äro födda av Gud, att vi äro av sanningen, att vi äro Guds barn, nämligen därav att vi älska bröderna, att vi hava kärlek inbördes» (1 Joh. 3:14, 19; 4:7, 20). Så säger Paulus: »Om jag talade med människors och änglars tungor, men icke hade kärlek, så vore jag en klingande malm och en ljudande cymbal. Och om jag hade profetia och visste alla hemligheter och all kunskap, och om jag hade all tro, så att jag kunde förflytta berg, men icke hade kärlek, så vore jag intet» etc. (1 Kor. 13).

Detta stora huvudtecknet på den rätta anden har genom Guds nåd stundom blivit medel till bedragna själers väckande, när de dock haft ett sinne, som vördat Kristi ord. Och skulle du icke ändå en gång förskräckas för dig själv, om du märker hos dig en så falsk anda, att du vänder dig bort från Kristi egna ord och ändå tillsäger dig tröst, fastän detta tecken fördömer dig? O, att du dock kunde stanna inför Herren Kristus och besinna, vad han och hans apostlar här säga, nämligen att om du ock är eljest den frommaste och allvarligaste människa, rik på dygder, förståndighet, återhållsamhet, tålmod, och sträng mot all synd, men blott har den egenskapen därefter, att du icke älskar såsom dina bröder de kristna eller det folket, som far efter att tro och följa Kristus, utan du har tvärt om en bestämd benägenhet att söka och finna fel hos dem, att framhålla och utmåla dessa, så är detta ett visst tecken, att du dock ännu är bedragen i din andlighet, att du icke ännu har »Guds rätta nåd» (1 Petr. 5:12). Nej, du är ännu stadd på en ond väg, om du ock gör de kraftigaste gärningar, giver alla dina ägodelar åt de fattiga eller blir för sanningens bekännande bränd på bål; såsom Paulus säger: »Om jag utskiftade alla mina ägodelar och gäve min kropp att brännas men icke hade kärlek, så vore det mig till intet nyttigt.»

Men här säger många: »Nog älskar jag de kristna, men nämligen dem, som äro riktiga kristna, äro sådana, de böra vara.» Ett tankvärt tecken på din kärleks beskaffenhet! Att de kristna böra vara sådana, som Guds ord bjuder, nog är det sant; men din kärlek är icke av rätta slaget, då detta är villkoret. Du vet icke, vad det är att älska de kristna. Dem skall man älska, om de äro än så bristfälliga. Dem skall man älska blott för Kristi skull, blott därför att de älska Kristus, eller blott fara efter att kunna älska honom, och då skall man icke fråga efter, huru goda eller felaktiga de själva äro.

Det är just provet, på den äkta, födda kärleken, som utgör tecknet på »Guds rätta nåd», att man älskar dem, »som höra Kristus till» (Mark. 9:41) - endast därför - utan avseende på deras egna fullkomligheter. Den som älskar dem för deras dygder, han älskar icke Kristus uti dem, utan dygderna; och dem kan vår Adam väl älska, dem kan varje Kristi fiende älska, såsom du ser på fariséerna, vilka för sitt helighetsnit aldrig ville komma någon syndare nära och hade mot själva Kristus och hans lärjungar den anmärkningen: »I hållen icke lagen.»

Det är sant: kärleken kan man icke taga sig; kärleken är en fin och självständig anda; den kan aldrig befallas, den måste födas i ett hjärta. Men där kärleken till Kristus är född i hjärtat, där röjer den sig därigenom, att man börjar ofrivilligt älska allt, som tillhör honom, som älskar honom, som söker honom, utan avseende på någon

vidare egenskap hos personen. Så säger Johannes om den rätta kärleken till Guds barn: »Var och en, som älskar den, som födde, han älskar ock den, som är född av honom.» Märk och förstå: det är ett bättre tecken på din kärlek till Kristus, då du älskar de mer felaktiga kristna, än då du älskar de mer fullkomliga. Detta är ju alldeles lika klart och enkelt som följande exempel: om jag har ett mycket vackert och älskligt barn, och detta kommer ut till grannarna och blir där med mycken kärlek omfattat, undfånat och begåvat, så kan jag därav ingenting sluta om deras kärlek till mig; ty det kan ju vara för barnets egen älskvärdhet, de sålunda älska det. Men om jag har ett mer felaktigt och fult barn, och detta ändock blir omfattat med samma kärlek, då tänker jag: detta sker icke för barnets skull, utan för dess faders; dessa äro mina äkta vänner, som älska detta barn blott därför, att det är mitt barn.

Nu, vi hava visserligen alla den egenskapen, att vi mer älska de felfriare och skönare barnen, de mer fromma och förståndiga kristna; det gör ock varje kristen; men den kärleken bevisar icke så mycket om vår egen ande, som då vi älska de mer skröpliga kristna; ty ingenting är ett skönare prov på en gudälskande själ, än att, på samma gång han lider av en felaktig kristens skröplighet, han dock icke kan låta bli att älska honom, blott därför, att samma skröpliga kristen likväl älskar Jesus. Se, sådant bevisar, att jag älskar för Kristi skull; däremot är det intet gott tecken, om jag blott älskar dem, som äro sådana de böra vara. Det kan en skrymtare och farisé göra.

Om jag är en kristen, så önskar jag visst av allt hjärta, att alla kristna vore fullkomliga; men sådana finner jag ingenstades, utan hos dem alla mer och mindre fel, oarter och kvarlevor av den gamle Adam; men jag älskar dem dock så, att jag är alldeles ett med dem, att vad som rör dem, det rör mig; och den kärleken beror icke av de dygder, jag kan finna hos dem, utan av den goda egenskapen, att de äro det folk, som söker och vördar min Herre Kristus som far efter att kunna rätteligen tro, älska och följa honom; och då frågar jag icke efter, huru väl de häruti lyckats, utan blott att de fara därefter.

När jag ändock finner ett folk, som ideligen är upptaget av den frågan, huru man skall rätt kunna tro och följa Kristus, så att Kristus är medelpunkten för hela deras strävande, då däremot hela världen, även där hon för övrigt är mycket skön och ädel, vis och välgörande, håller Kristus, trots allt vad han för oss gjort och lidit, för ett intet - så kan jag icke undgå att vara intagen av det förra folket, att se ett himmelskt sken över det folket och en mörk natt över det senare; ja, att i dessa tvenne folk se, vad Paulus såg: »Ljuset och mörkret, Kristus och Belial» (2 Kor. 6), vad Johannes såg: »Guds barn och djävulens barn» (1 Joh. 3), eller efter Kristi ord: »Fåren och getterna», »vetet och agnarna». Nu, att du icke blott förstår och erkänner detta, utan i hjärtat så känner det, att du älskar allt, som älskar Jesus, att det är ditt folk, dina bröder, så att vad som rör dem, det rör dig - detta är broderlig kärlek.

Men nu: denna kärlek har många stötar att utstå och besegra, om vi alltid skola förbliva i kärleken: här stötande skröpligheter hos bröderna, där någon ovishet, bristande »förståndighet», varigenom du själv blir sårad och frestad till missnöje; och uti allt ligger den arge och listige fienden inunder, som av ett sandkorn kan göra ett helt berg, som förstorar, underblåser och uppväcker vrede och otålighet; den, som då skall likväl alltid förbliva i kärleken och besegra alla dessa stötar, den skall hava, att vi så må säga, en riktigt »efterhängsen kärlek», så att om man ock stundom slår dig rakt i ansiktet, kastar grov sand och smuts i ögonen på dig, du ändå följer efter och säger: Likväl skall ingen förvilla mig; detta är dock mina syskon för evigheten; även denna försökelse skall hava en ända. Ja, den som icke kan utstå sådana prov, den blir väl i sinom tid borta och blir en fiende till det folk, som dock med alla sina skröpligheter ännu gå med Kristus in i himmelen.

Den sista länken i denna gyllene kedja är denna: »I brödrakärlek allmänlig kärlek.» Härmed har aposteln givit ännu ett tecken på den rätta broderliga kärleken, varigenom den skiljes från blott partikärlek, vilken också älskar sina »bröder», men därför att de överensstämman i vissa meningar eller levnadssätt, och för andra människor hava de sedan ingen »hjärtlighet och barmhärtighet».

Den, som älskar för Kristi skull, har den egenskapen att för Kristi skull också älska alla människor, såsom ock Kristus älskade hela världen, även sina fiender, så högt, att han utgav sitt blod för dem.

Och även här gäller intet bud och intet bemödande - älska är älska - älska är hjärtats friaste verk; det är endast födelsen av Gud, endast en »delaktighet av Guds natur» (och »Gud är kärlek») som gör, att jag får ett hjärta, som icke mer kan nöjas med min egen välfärd, utan nu har en förut okänd ömhet för allt vad människa heter, och detta är »allmännelig kärlek». Den allmänneliga kärleken innebär icke, såsom den broderliga, något förtroende, någon vänskap; ty med den allmänneliga kärleken älska vi ock våra fiender. Kristus hade icke förtroende och vänskap med världen, men tjänade henne med ett brinnande hjärtas barmhärtighet in i döden. Så skola ock vi göra. Och Gud förläne alla kristna att vara väl uppmärksamma på denna vår huvudplikt! Den allmänneliga kärleken ingår i alla kristliga dygder, är »summan av lagen» och är därför ett vidlyftigt ämne, för vars utförande vi nu icke äga utrymme. Måtte blott alla kristna i tid taga till hjärtat de förmaningar, som alla apostlar givit om kärleken, i alla dess vägar; ty såsom redan är sagt, är kärleken »lagens fullbordan». »Hela lagen är fullbordad i ett ord: Du skall älska din nästa såsom dig själv.»

Vi hava nu sett, huru alla här uppräknade dygder sammanhånga såsom i en kedja, härflyta av eller ingå i varandra, såsom lemmar uti en kropp. Detta förhållande visar oss åter den rätta arten av ett sant kristligt leverne, nämligen att det måste vara fött, utgöra Andens levande frukter och icke lagens gärningar, varom vi ofta talat, men vilken tänkvärd sanning somliga människor aldrig akta - till deras egen förtappelse.

Nu slutar aposteln sin förmaning med följande anmärkningar: »Ty om dessa stycken finnas och i rikt mått äro hos eder, så låta de eder icke vara overksamman eller utan frukt med avseende på vår Herre Jesu Kristi kunskap.» Märk vilket ord! - »overksamman eller utan frukt med avseende på vår Herre Jesu Kristi kunskap». Gud bevare därför alla kristna, att de, då de blivit benådade med det himmelska ljuset, denna för världen fördolda Guds kunskap, likväl skulle genomleva sin nådetid »overksamman och utan frukt»!

»Men den som icke har dessa stycken, han är blind och kortsynt och har glömt, att han blivit renad från sina forna synder», - han har somnat - har till äventyrs någon tid varit en benådad kristen men avfallit. »Därför, mina bröder, Vinnläggen eder så mycket mer att göra eder kallelse och utkorelse fast; ty om I det gören, skolen I icke någonsin falla.» Aposteln säger här, att detta nu beskrivna beflitande om trons bevisning i gärningar är att »göra sin kallelse och utkorelse fast», d. ä. bekräftad.

Genom trons kraft och bevisning i levernet skall du få den stora saliga vissheten, att du är utkorad till evinnerligt liv, att du är sannfärdigen född av Gud, är nu ett Guds barn och skall i evighet vara hos Gud i himmelen. Själva tron skall visst icke grundas på gärningarna, men genom trons frukter får du ett vittnesbörd, att din tro är av rätta slaget, och därigenom blir ditt förtroende till Gud fastare och därmed hela din kristendom mera fast och verksam. Men se väl till, att du icke härav gör åt dig själv ett giller till din eviga förtappelse. Märk! om du gör gärningar blott av den bevekelsegrunden, att du vill därmed bevisa din tro; då äro de sannerligen icke bevis på tron; ty de flyta icke av tron och kärleken, utan av detta ditt bemödande att göra dig några tröstegrunder; utan så menar aposteln: om själva tron och Kristi kunskap verkar i eder ett sådant liv, som frambringar dessa goda gärningar, då bevisa dessa, att eder tro var levande.

Om du vet med dig, att just den stora nåden, som tron omfattade, har så livat ditt hjärta till kärlek och goda gärningar, att du därigenom började ett nytt leverne och ännu av sådan nåd livas till det goda, då är detta ett säkert bevis, att din tro är Guds verk i dig, och att du nu är en salig människa.

Men nu kan andlig lättja och vårdslöshet göra, att även en pånyttfödd kristen faller i synder och sårar sitt samvete; därigenom får han gruvliga anfäktningar och tror sig se bevis på att hans tro är falsk, varigenom hela hans tröst till Kristus och evangelium rubbas; då likväl egentliga förhållandet var, att hans felaktiga leverne var en följd av hans vårdslöshet, och icke av hans tro; ty blott en förökad vaksamhet hade medfört ett motsatt förhållande. Härav se vi, huru detta tillgår, att vinnläggandet om goda gärningar medför fasthet i tron eller egentligen i medvetandet om sin tro. Detta är apostelns mening här; och detta är, vad Luther menar, då han säger, att jag »genom ett rättfärdigt leverne varder viss om min tro, såsom genom rätta frukter av ett gott träd, och sålunda blir hon stark och fast; då däremot ett leverne i synder och laster rubbar och förhindrar tron» (Luth. Ep. Post. N:o 56, § 84).

Detta menar ock Johannes, då han säger: »Mina barn, låtom oss älska icke med ord eller med tungan, utan i gärning och sanning. Och därav veta vi, att vi äro av sanningen, och vi kunna inför honom stilla våra hjärtan» (1 Joh. 3:18–19).

Mycket vore härom ännu att säga, men rummet är slut. Vi måste befalla oss åt Gud och hans nåds ord, som förmår uppbygga oss och giva oss arvet bland alla dem, som äro helgade. Gud give oss alla sin helige Ande, att vi nu icke blott förstå dessa stycken, utan ock hava dem i daglig och allvarlig övning! Gud vare oss nådig och nära! Amen.

– C-O Rosenius

(Femtonde årgången, år 1856)

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com